

Durmuş Hocaođlu

Lizbon Antlaşması

ve

Gerçek Bir “Avrupa Birliği” Binâ Etmenin Güçlükleri: IV

Yeniçağ, “Analiz”, 31 Aralık 2007, Pazartesi., s.08
“Analiz” Sıra No: 609; 2007-124; Aralık-12

YENİÇAĞ

NOT: Bu yazının matbû metninde ve web sayfasında bulunmayan, dipnottan önce, *italik* olarak yazılan Joschka Fischer’den alınan iktibas ve fotoğraf sitede ilâve edilmiştir – D. Hocaođlu

Evet; artık soru bu: Ne için? Değecek mi? Bir “Bir ve Bütün Avrupa” inşâ etmenin getirisi götürüsünü karşılamayacak olursa ne mânası ve kıymeti olabilir? Bu konuda Avrupa’nın siyâset ve fikir elitleri ile halkları arasında, fildişi kulelerden daha evvel görülmeyen ve kaale alınmayan fikir ayrılıklarının su yüzüne çıkması 2005 referandumları neticesinde vuku’ buldu. Esâsen, bütün birleşme-bütünleşme tezleri ve dâimâ elitlerden gelmiş, yüksek makamlarda oluşturulan bu yüksek fikirler, geniş halk kitlelerine, Avrupa’nın birleşmesinin ve bütünleşmesinin hâsıl edeceği netîcelerin müsbet yanları hep mübâlağa edilerek takdîm edilmiş, menfî yanları ise ya tahfif ya da örtbas edilmiştir; bir bakıma, Avrupa halklarının yoğun bir dezenformasyona tâbi’ tutulmuş olduğunu söyleyebiliriz: Avrupa birleşmez ise sonumuz gelecek; birleşirse güç, kudret, zenginlik, refah, saygınlık, hepsi sizin! Bunlar getirileri; ama ya götürüleri? *“Birleşirsek, bakınız aramızdaki harsî ve medenî farklılıklar birtakım problemler yaratacak; aylak işsizler Avrupa’ya dalacak, işleirinizi alaacak, işsizliğiniz artacak, sokaklarınız pekde hoşlanmayacağınız insanlarla dolacak, Paris, Paris olmaktan, Londra, Londra olmaktan çıkacak ve ilââhir..”*. diyen olmadı.

Avrupa Anayasası büyük ölçüde bu şartlarda ve yüskek makamlarda hazırlandı; meselâ Almanya Dışişleri Bakanı J. Fischer, 2000 yılında Berlin Humboldt Üniversitesi’nde yaptığı ve *“Quo vadis Europa? diye kitabımızın tarihi bizlere ondan dolayı bir kez daha sormaktadır. Ve Avrupalılar’ın cevabı, kendileri ve çocuklarının iyiliğini istiyorlarsa, çok sayıda sebepten dolayı sadece şöyle olabilir: Avrupa bütünleşmesinin tekemmülüne dek ileri. Geriye doğru bir adım ya da sadece yerinde durma ve ulaşılmış olanda karar kılmanın karşılığında, AB’ye iştirak etmiş bütün üye devletler ve de üye olmak isteyenler, yani herşeyden önce bizim insanlarımız, can sıkacak yüksek bir bedel ödemek durumunda kalacaktır. Ve bu özellikle Almanya ve Almanlar için geçerlidir.”* dediği “Konfederasyon’dan Federasyon’a” başlıklı tarihî

konuşmasında, daha da cesur adımlar atarak, *Avrupa bütünlüğü binasının son taşını yerine koymak için siyasî bütünleşmenin, on yılda AB'nin doğu ve güneydoğusundaki yayılışını bitirmek ve üye sayısını fiilen iki misline çıkararak ilerlemesi gerektiğini* söylemekte ve bu kadar genişlemiş ve bir siyasî bütünleşmenin de, ancak, Birlik'in, Birlik Vatandaşları vatandaşları tarafından seçilecek bir "Başkan" idaresinde güçlü bir Avrupa Federal Sistemi ile amacına ulaşabileceğini kuvvetle vurgulamaktaydı[*]:

Genişleme, Avrupa müesseselerinin köklü bir şekilde ıslahını kaçınılmaz hale getirecektir. Otuz devlet ve hükümet başkanının yer alacağı bir Avrupa Konseyi'nin ne şekilde olacağı öngörülmektedir? Otuz başkanlık? Bu durumda Konsey oturumları ne kadar sürecektir? Günler ve hatta haftalar mı? AB'nin bugünkü müesseseler ağında otuz menfaat nasıl dengelenecek, kararlar nasıl alınacak ve sonra da icra edilecektir? AB'nin bu yolla sonunda şeffaf olmayan bir hale gelmesi, uzlaşmaların giderek daha akıllı olmaz ve hayret verici olması ve AB'nin birlik yurtttaşları nezdindeki hüsnükabulünün nihâyetinde sıfırın altına inmesi nasıl engellenecektir?

Bu soru üstüne sorunun aslında tek bir basit cevabı bulunuyor: *Birliğin devletler ittifakından, Robert Schuman'ın elli sene öncesinde talep ettiği üzere bir Avrupa Federasyonu içinde tam parlamenterleşmeye geçiş. Ve bu da bir Avrupa Parlamentosu ve Federasyon içinde yasama ve yürütme kuvvetini gerçekten yerine getirecek türde bir hükümetten altta kalır bir şey olmayacak. Bu Federasyon bir anayasa sözleşmesi üzerine bina edilecektir.*

Fischer böyle düşünüyordu: Avrupa Birliği federal bir devlete doğru yürümelidir ve bu federasyonun temeli de Anayasa ile atılacaktır; ama olmadı.

Olmadı diyen Avrupa halkları yine bir "Avrupa Birliği" olmalı da diyor, ama başka türden. İşte bu "başka bir AB" talebi, Lizbon Antlaşması'na giden yolu açmış bulunuyor.

Biraz da buna bakalım.

* * * * *

"Quo vadis Europa? diye kıtamızın tarihi bizlere ondan dolayı bir kez daha sormaktadır. Ve Avrupalılar'ın cevabı, kendileri ve çocuklarının iyiliğini istiyorlarsa, çok sayıda sebepten dolayı sadece şöyle olabilir: Avrupa bütünleşmesinin tekemmülüne dek ileri. Geriye doğru bir adım ya da sadece yerinde durma ve ulaşılmış olanda karar kılmanın karşılığında, AB'ye iştirak etmiş bütün üye devletler ve de üye olmak isteyenler, yani herşeyden önce bizim insanlarımız, can sıkacak yüksek bir bedel ödemek durumunda kalacaktır. Ve bu özellikle Almanya ve Almanlar için geçerlidir."

"Önümüzde duran hiç de kolay olmayacak ve bütün gücümüzü gerektirecektir, çünkü gelecek on yılda AB'nin doğu ve güneydoğusundaki yayılışını bitirmek zorundayız ki, bu da sonunda üye sayısının fiilen iki misline çıkmasına yol açacaktır. Ve aynı zamanda, bu tarihi meydan okuyuş ile başa çıkmak ve AB'nin hareket kabiliyetini madden yıpratmadan yeni üye devletleri bütünleştirebilmek için, Avrupa bütünlüğü binasının son taşını yerine koymalıyız ki, bu da siyasî bütünleşmedir."

.../...

“Bu, hanımlar ve beyler, benim gelecek vizyonumdur: Güçlendirilmiş bir işbirliğinden çıkışla bir Avrupa anayasa anlaşmasına ve Robert Schuman’ın bir Avrupa Federasyonu’na dair büyük fikrinin tekemmülüne. Bu, gidilecek yol olabilir!”

Joschka Fischer

Berlin, Humboldt Üniversitesi, 12 Mayıs 2000

Joschka Fischer

[*] Joschka Fischer., “Devletler İttifakından Federasyona: Avrupa Bütünleşmesinin Nihâyeti Üzerine Düşünceler”., (Gültekin Yıldız’ın yayınlanmamış tercümesi, Mayıs 2005)., Kaynak: *What Kind of Constitution for What Kind of Polity - Responses to Josckha Fisher.*, Editors: C. Joerges, Y. Mény, J. H.H. Weiler., European University Institute, The Robert Schuman Centre for Advanced Studies., November 2000, Badia Fiesolana, Italy. Speech of Joschka Hisher: Original German Text: “Vom Staatenverbund zur Föderation - Gedanken Über die Finalität der Europäischen Integration”., pp.5-17; English Translation: “From Confederacy to Fedration: Thoughts on the Finality of European Integration”., pp.19-30

